

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет

Факультет міжнародних відносин

Кафедра журналістики

УЗГОДЖЕНО

Декан

« »

Ю. Волошин

2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

«15» 06

А. Гудманян

2020 р.

Система менеджменту якості

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Постановка голосу»**

Галузь знань: 06 «Журналістика»
Спеціальність: 061 «Журналістика»
Освітньо-професійна програма: «Журналістика»
«Реклама і зв'язки з громадськістю»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	2	105/3,5	18	36	–	51	1 д/з-2с	-	диф.залік - 2с
Заочна	3	105/3,5	4	8	–	93	1 к-3с	-	диф.залік - 3с

Індекс: РБ-17-061/19-2.1.6

Індекс: РБ-12-061/19-2.1.6

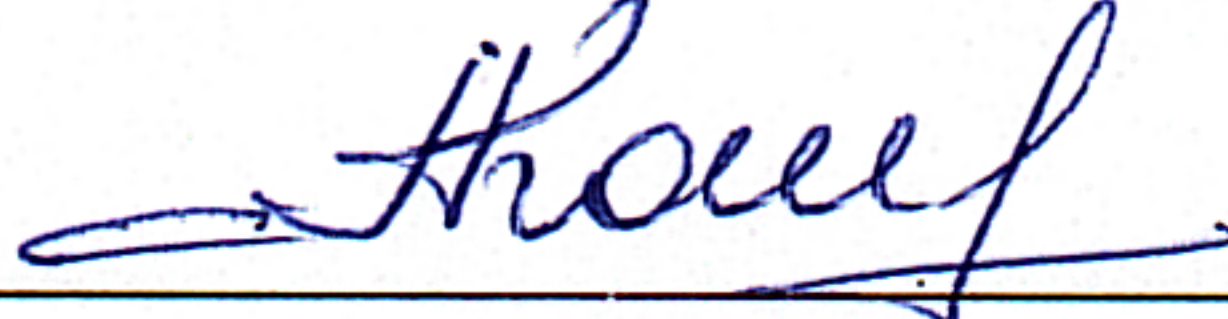
Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Постановка голосу»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РНП 15.01.04 – 01– 2020

стор.2 з 11

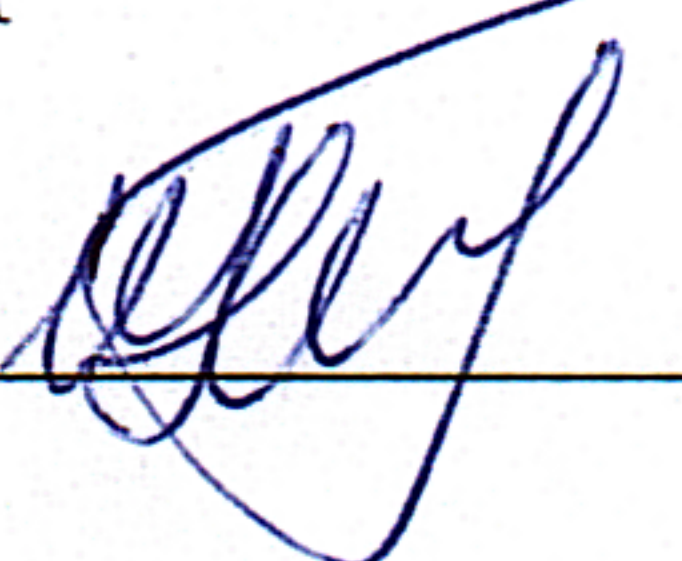
Робочу програму навчальної дисципліни «Постановка голосу» розроблено на основі освітньої програми та робочих навчальних планів № РБ-17-061/19 та № РБ-12-061/19 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 061 «Журналістика» освітньо-професійної програми «Журналістика», «Реклама і зв'язки з громадськістю» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив
доцент кафедри журналістики О.М. Кошак

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 061 «Журналістика» освітньо-професійної програми «Журналістика» – кафедри журналістики, протокол № 3 від «16» 12 2019р.

Завідувач кафедри Ю. В. Нестерук

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 061 «Журналістика» освітньо-професійної програми «Реклама і зв'язки з громадськістю» – кафедри реклами і зв'язків з громадськістю, протокол № 3 від «18» 12 2019р.

Завідувач кафедри А.А. Іващук

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету міжнародних відносин, протокол № 1 від «27» 01 2020р.

Голова НМРР Л.М. Невара

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Постановка голосу»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 15.01.04 – 01– 2020
		стор.3 з 11	

ЗМІСТ

	стор.
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Заплановані результати	4
1.2. Програма навчальної дисципліни	5
2. Зміст навчальної дисципліни	6
2.1. Структура навчальної дисципліни (тематичний план).....	6
2.2. Домашнє завдання.....	7
2.3. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи.....	7
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	7
3.1. Методи навчання	7
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	8
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті	9
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	9

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Постановка голосу» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених розпорядженнями №071/роз. від 10.07.2019 р., № 088/роз, від 16.10.19 та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Заплановані результати

Навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі журналістики.

Метою викладання дисципліни є ознайомлення студентів з основними проблемами відпрацювання дикції, дихання, голосу, орфоєпії, а також логіко-інтонаційними закономірностями. Виробити у них уміння та навички перетворення авторського тексту на живу словесну дію, навчити наполегливо працювати над технікою й виразністю мови.

Завданням курсу є оволодіння студентами теоретичними знаннями та вмінням визначити, розвинути і вдосконалити свої голосові дані. А також спрямовувати набуті відповідні теоретичні знання та практичні уміння і навички на розвиток професійних якостей: загальної культури, логічності й образності мови, вольового, опорного посилення звуку, емоційного запалу, а також виховання мовного слуху як у процесі навчання у ВНЗ, так і на практиці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути наступні **компетентності**:

- знати професійні методи і прийоми постановки голосу, а також специфіку професійної роботи перед мікрофоном;
- розуміти закономірності та особливості сприйняття людського голосу аудиторією;
- володіти тонкощами майстерності публічного виступу;
- професійно застосовувати навички роботи зі своїм голосом, а також невербальні компоненти спілкування;
- використовувати в практичній роботі методи і прийоми відпрацювання правильних голосових, мовних навичок, постійно розвивати і регулярно проводити голосові тренінги;
- завжди враховувати особливості майстерності публічного виступу;
- вміти визначати міру сприйняття власного виступу масовою аудиторією, та ефективність публічного виступу.

Навчальна дисципліна «**Постановка голосу**» є базою для вивчення таких дисциплін, як: «Основи відеовиробництва», «Сучасний телевідеопроцес», «Еристика» та ін.

1.2. Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 1-го навчального модуля, а саме **«Постановка голосу»**.

Модуль №1 «Постановка голосу».

Тема 1. Вступ. Голос як основа взаєморозуміння між ритором та аудиторією

Місце і роль постановки голосу у творчій діяльності працівника ЗМІ. Роль голосу і його структура. Характеристика голосу. Якість та тип голосу, особливості його постановки. Голосовий та мовний апарат: методика тренування. Голосові резонатори, їх залежність від мішано-діафрагмаційного дихання. Складність постановки мовленнєвого голосу. Висота голосу, його здатність до тональних змін. Гнучкість голосу, її основні чинники. Чутність. Поняття польотності та звучності голосу. Тембр як наслідок звукоутворення і звукопоширення. Експресія як виражальний засіб мелодики в усному мовленні. Можливості зміни голосу. Вправи з магнітофоном. Піклування про свій голос.

Тема 2. Постановка дихання як основа роботи над голосом

Фонаційне дихання як основа звукоутворення. Методика оволодіння ним. Типи дихання: фізіологічне (звичайне) та фонаційне (озвучене мовленням). Техніка дихання як процес оволодіння диханням. Вправи для постановки дихання.

Тема 3. Професійна вимова та техніка мови як галузь творчої діяльності

Техніка мови і вдосконалення голосу. Постановка голосу, його виховання, розширення діапазону, зміцнення його сили та витривалості. Техніка мовного впливу. Гнучкість, активність та податливість мовного апарату. Невербальний супровід, виявлення функцій жестів та міміки у розмовній мові. Комплексне відпрацювання мовної техніки. Значення ігрового тренінгу щодо техніки мовлення диктора та ведучого телерадіопрограм.

Тема 4. Особистість як творець досконалої мови

Творчі здібності оратора до роботи зі словом як науково-практична проблема. Елементи індивідуального творчого мислення. Специфіка мислення особистості: цілісність сприйняття, гнучкість мислення; здатність оцінювати; здатність до асоціативного мислення. Закономірності усної творчості. Професійні методи і прийоми постановки голосу. Особливості сприйняття людського голосу аудиторією.

Тема 5. Методика вдосконалення дикції, темпу, ритму мовлення

Вимога природного звучання, що має назву «ближче до народу». Дикція в усному мовленні та методика оволодіння нею. Залежність дикції від темпу мови. Темп і ритм усного мовлення – пошук «золотої середини». Швидкість мови в цілому, тривалість звучання окремих слів, інтервали та тривалість пауз. Скандування – тренування чіткості вимови окремих слів.

Тема 6. Інтонаційно-виразні засоби мовлення

Логіко-інтонаційні закономірності. Вимова в українській літературній мові та методика оволодіння нею. Інтонаційна виразність – основна якість вимови. Прояви інтонаційної недостатності та надмірності. Логічний наголос – як центр акцентуації. Пауза – прояв майстерності.

Тема 7. Техніка та методика оволодіння правильною дикцією та нормами орфоепії української літературної мови

Артикуляція голосних і приголосних звуків української мови та методика оволодіння нею. Вимова в українській літературній мові та методика оволодіння нею. Словесні образи та їх функції. Використання словесних образів. Взаємозв'язок інтелектуально-логічного та емоційного. Проблеми какофонії та евфонії. Сприйняття мови людиною. Ритмомелодика мови, що звучить. Евфонія та сприйняття мови. Психологія сприйняття звуків.

Тема 8. Мовленнєвий практикум ведучого

Нормована артикуляційна база вимови голосних та приголосних звуків. Особливості технічних показників виразності мовлення (дихання, голос, дикція, темп). Основні параметри техніки мовлення. Мовленнєвий етикет. Підготовка до виступу. Вимоги до мовлення диктора (ведучого). Поведінка ведучого в кадрі. Умови успішності виступу.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Постановка голосу»									
1.1	Вступ. Голос як основа взаєморозуміння між ритором та аудиторією	2 семестр				3 семестр			
		11	2	2 2	5	10	1	-	9
1.2	Постановка дихання як основа роботи над голосом	11	2	2 2	5	10	1	-	9
1.3	Професійна вимова та техніка мови як галузь творчої діяльності	11	2	2 2	5	10	1	-	9
1.4	Особистість як творець досконалої мови	11	2	2 2	5	10	1	-	9
1.5	Методика вдосконалення дикції, темпу, ритму мовлення	11	2	2 2	5	10	1	-	9
1.6	Інтонаційно-виразні засоби мовлення	10	2	2 2	4	11	1	1	9

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.7	Техніка та методика оволодіння правильною дикцією та нормами орфоєпії української літературної мови	15	2 2	2 2 2	5	11	1	1	9
1.8	Мовленнєвий практикум ведучого	11	2	2 2	5	11	1	1	9
1.9	Виконання домашнього завдання, контрольної (домашньої) роботи.	8	-	-	8	8	-	-	8
1.10	Модульна контрольна робота №1	6	-	2	4	-	-	-	-
1.11	Підсумкова семестрова контрольна робота	-	-	-	-	14	-	1	13
<i>Усього за модулем №1</i>		<i>105</i>	<i>18</i>	<i>36</i>	<i>51</i>	<i>105</i>	<i>4</i>	<i>8</i>	<i>80</i>
Усього за навчальною дисципліною		105	18	36	51	105	4	8	93

2.2. Домашнє завдання

У другому семестрі студенти виконують домашнє завдання (ДЗ), відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань та вмінь, набутих у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни «Постановка голосу».

Конкретна мета ДЗ полягає у відпрацюванні дихання (основи роботи над голосом), опануванні методикою вдосконалення дикції, темпу, ритму мовлення, засвоєнні норм орфоєпії української літературної мови, а також інтонаційно-виразних засобів мовлення. Виробити уміння та навички перетворення авторського тексту на живу словесну дію, навчити наполегливо працювати над технікою й виразністю мови.

Виконання, оформлення та захист ДЗ здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій. Час, потрібний для виконання ДЗ, – 8 годин самостійної роботи.

2.3. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми та доводяться до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- метод проблемного викладу;
- евристичний метод;
- дослідницький метод.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Постановка голосу»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 15.01.04 – 01 – 2020
		стор.8 з 11	

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, практичних занять, самостійному вирішенні завдань, роботі з навчальною літературою. Окрім цього практичні заняття проходять у формі дискусій, презентацій, круглих столів, ділових ігор.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.1.1. Антонюк В.Г. Постановка голосу: Навч посібник для студентів вищих навчальних закладів. – В.Г. Антонюк. – К.:Укр. ідея, 2000. – 68 с.

3.1.2. Десятник Г.О., Полешко С.М. Майстерність телевізійного ведучого: навчальний посібник. – К.: Вид-во КиМУ, 2012. – 423 с.

3.1.3. Єлісєв Ю.П. Ораторське мистецтво: постановка голосу й мовлення: Навчальний посібник / За ред. В.В. Різуна. – К.: Атіка, 2008. – 204 с.

3.1.4. Чернова К. Речь начинается с дыхания. – М., Эксмо, 2019. – аудиокнига.

3.1.5. Пономарів О. Д. Українське слово для всіх і для кожного / О.Д. Пономарів. – К.: Либідь, 2013. – 360 с.

3.1.6. Подворнюк О.О. Завдання для практичних занять з техніки мовлення. – Володимир-Волинський: Володимир-Волинський пед. коледж, 2013. – 52 с.

Допоміжна література

3.1.7. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. – 1728 с.

3.1.8. Гладишева А.О. Сценічна мова. Дикційна та орфоепічна нормативність: навч. посібник. – К.:ТОВ «Червона Рута-Турс», СПД Верес О.І., 2007. - 268 с.

3.1.9. Журналістика й мистецтво слова : зб. Наук. Ст. /Вінниц. Держ. Пед. Ун-т ім. М. Коцюбинського, Ін-т філології й ж-ки, каф. Ж-ки. – Вінниця : Вінницька газета, 2010.

3.1.10. Заседателев Ф.Ф. Научные основы постановки голоса. Учебное пособие. – М., Планета музыки, 2016. – 112 с.

3.1.11. Ксения Чернова Все, что вы хотели знать о технике речи. – М., Эксмо, 2019. – аудиокнига.

3.1.12. Ксения Чернова Говори как Бог. – М., Эксмо, 2018. – 142 с. (електронна книга).

3.1.13. Леммерман Хайнц. Уроки риторики и дебатов.– М.: Уникум пресс, 2002. – 456 с.

3.1.14. Ораторське мистецтво (Н.П. Осипова, В.Д. Воднік, Г.П. Клімова та ін..). – Режим доступу: <http://textbooks.net.ua/content/category/28/39/34/>

3.1.15. Сопер П.Л. Основы искусства речи / П.Л. Сопер / пер. с англ. – 2 испр. изд. – М.: Прогресс; Прогресс-Академия, 1992. – 416 с.

3.1.16. Цигун Нэнси Зи. Искусство дыхания. Шесть простых уроков для достижения успеха, здоровья и процветания. / Нэнси Зи / пер. с англ. Е. Винецкой. – К.: София, Око возрождения. 2010. – 233 с.

3.1.17. Jeffery C. Hahner. Speaking Clearly: Improving Voice and Diction. – McGraw-Hill College, 1993.

3.1.18. Carol A. Fleming. It's The Way You Say It: Becoming Articulate, Well-spoken, and Clear.- Berrett-Koehler Publishers, 2013.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.3.1. royalLib.com/book/linkleyter_kristin/osvobogdenie_golosa.html

3.3.2. <https://www.voices.com/help/beginners-guide-to-voice-acting>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.1

Таблиця 4.1.1

	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Вид навчальної роботи	Модуль №1	
	2 семестр	3 семестр
Відповіді та виконання завдань на практичних заняттях	66×8 = 48	56×4 = 20
Опанування методикою вдосконалення дикції, артикуляції, темпу, ритму та інтонаційно-виразними засобами мовлення	106×2 = 20	-
Виконання та захист домашнього завдання (контрольної роботи)	12	40
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	48 балів	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	-
<i>Підсумкова семестрова контрольна робота</i>	-	40
Усього за модулем №1	100	100
Усього за дисципліною	100	

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Постановка голосу»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 15.01.04 – 01– 2020
		стор.10 з 11	

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова семестрова модульна оцінка у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

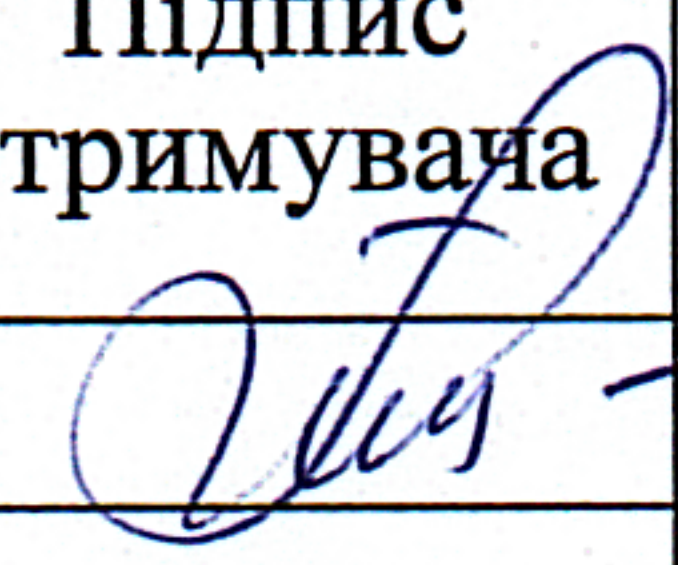
4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.04-01-2019
		Стор. 10 із 10	

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	0302	15.06.20	Тигеридо Мекендсе		

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				